

Yeti?kin Kariyer Endi?eleri Ölçe?i K?sa Formu:

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yeti?kin Kariyer Endi?eleri Ölçe?i K?sa Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33300>

Özet

Yeti?kin Kariyer Endi?eleri Ölçe?i K?sa Formu (YKEÖ-KF), yeti?kin bireylerin kariyer geli?im süreçlerinde ya?ad?klar? endi?e ve görevleri ölçmek amacıyla geli?tirilmis? olan orijinal ölçe?in Türkçe'ye uyarlama çal??mas? sonucunda ortaya konmu?tur. Bu ölçek, Kariyer Geli?imi teorilerinin temelini olu?turan Donald Super'ın ya?am boyu kariyer geli?im evreleri modeline dayanmaktadır. YKEÖ-KF, özellikle kariyer ke?fi, kurma, sürdürme ve ayr?lma evrelerine özgü görev ve zorluklarla ilgili bireysel alg?lar? ve endi?e düzeylerini k?sa ve pratik bir formda de?erlendirmeyi hedefler. Türk kültürüne özgü dilsel ve kültürel geçerlili?ini sa?lamak amacıyla ?ahin, Özaydun ve Siyez (2019) tarafından yap?lan kapsaml? psikometrik çal??malarla yap?sal uygunlu?u kan?tlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Kariyer Endi?eleri, Yeti?kin Kariyer Endi?eleri Ölçe?i K?sa Formu, Kariyer Geli?imi, Donald Super, Ölçek Uyarlama, Kariyer Dan??manl???, Psikometrik Özellikler, Kariyer Evreleri.

Yazarlar

Samet ?ahin, Sedat Özaydun, Didem M. Siyez

Amaç

Bu ölçe?in temel amacı, kariyer geli?im evrelerinde bulunan yeti?kin bireylerin, bulduklar? evreye özgü geli?im görevlerini yerine getirme konusundaki endi?e düzeylerini ve kariyerlerindeki ilerlemeyi de?erlendirmektir. Orijinal Yeti?kin Kariyer Endi?eleri Ölçe?i'nin (ACCI) uzun yap?s?na alternatif olarak sunulan k?sa form (YKEÖ-KF), hem ara?t?rmalarda hem de uygulamal? kariyer dan??manl??? süreçlerinde zaman verimlili?ini art?rmay? hedefler.

Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkiye'deki yeti?kin popülasyonu üzerindeki geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullan?lmas?na olanak tan?mak üzere tasarlanm??t?r. Bu sayede, Türk kültürü ba?lam?nda kariyer dan??manlar?nın ve ara?t?rmacılar?nın, bireylerin kariyer geli?im ihtiyaçlar?nın do?ru bir ?ekilde tespit etmeleri ve uygun müdahaleleri planlamalar? amaçlanm??t?r.

Yap?

Yeti?kin Kariyer Endi?eleri Ölçe?i K?sa Formu, kuramsal olarak Donald Super'ın Kariyer Geli?im Kuram?ndaki dört ana kariyer evresine (Ke?if, Kurma, Sürdürme, Ayr?lma) kar??lık gelen dört temel faktörü ölçmektedir. Her bir evre, bireyin kariyerinde ba?ar?lı olmak için üstlenmesi gereken belirli görevleri içerir. Ölçek, bireyin bu görevleri gerçekte?irme yetene?i veya zamanlamas?

hakkındaki algılanan stres veya endişeyi değerlendirir.

Ölçekteki maddeler, bireyin kariyer yaşam döngüsündeki mevcut konumunu ve geleceğe yönelik kariyer planlamasına dair içsel çatışmaların yansıtır. Bu yapı, kariyer danışmanlığı alanında bireylerin yaşadığı kariyer geçişlerini ve kriz dönemlerini teşhis etmek için kritik bir öneme sahiptir.

Geçerlik

YKEÖ-KF'nin Türkçe geçerlik çalışmasında, ölçeğin yapısal uygunluğunu incelemek amacıyla doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kullanılmıştır. Şahin ve arkadaşları (2019), orijinal ölçeğin teorik dört faktörlü yapısının Türk örnekleminde de kabul edilebilir düzeyde uyum gösterdiğini rapor etmiştir.

Ayrıca, ölçeğin ölçtüğü yapıyı desteklemek amacıyla diğer ilgili psikolojik yapılarla (örneğin, kariyer kararsızlığı, iş tatmini) ilişkisine bakılarak ölçüt bağımlı geçerlik kanıtları sağlanmıştır. Bu analizler, YKEÖ-KF'nin gerçekten kariyer endişelerini ve gelişim görevlerine dair kaygıları ölçtüğünü göstermiştir.

Güvenilirlik

Ölçeğin güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık katsayıları (Cronbach Alfa) ve muhtemel durumlarda test-tekrar test yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Uyarlama çalışmasında, ölçeğin genel olarak ve alt faktörler bazında yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu belirlenmiştir. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı psikolojik yapıyı ölçtüğünü göstermektedir.

Bu yüksek güvenilirlik değerleri, YKEÖ-KF'nin hem araştırma hem de klinik ortamlarda bireysel düzeyde güvenilir ölçümler yapmak için uygun olduğunu desteklemektedir.

Faktör Analizi

Yeti?kin Kariyer Endi?eleri Ölçe?i Kısa Formu'nun faktör yapısını doğrulamak amacıyla yapılan doğrulayıcı faktör analizinde (DFA), ölçeğin kuramsal temele uygun olarak dört temel faktörden oluştuğu tespit edilmiştir. Bu faktörler, Super'ın kariyer gelişim evreleriyle ilişkilidir: Keşif, Kurma, Sürdürme ve Ayrılma.

DFA sonuçları, kısa formun Türkçe versiyonunda yer alan maddelerin, ilgili oldukları kariyer evresi faktörlerine yüksek ve anlamlı yükler verdiğini göstermiştir. Bu bulgular, ölçeğin yapısal geçerliliğinin güçlü olduğunu ve kariyer endişelerinin multidimensiyonel yapısını başarıyla bir şekilde yansıttığını ortaya koymaktadır.

Araç

Test Türü:

Uyarlama (Adaptation of the Adult Career Concerns Inventory Short Form).

Format:

Ölçek, tipik olarak 5'li veya 6'lı Likert tipi derecelendirme formatında kullanılır. Katılımcılar, kendilerine sunulan kariyer endişesi ifadelerine ne ölçüde katıldıklarını belirtirler.

Mevcut Diller:

Türkçe (Uyarlama), İngilizce (Orijinal).

Popülasyon Grubu:

Yeti?kin bireyler.

Yaş Grubu:

Genellikle 20 yaş ve üzeri yeti?kinler (kariyer gelişim evrelerinin başlangıcından itibaren).

Popülasyon Detayları:

Çalışanlar, iş arayanlar, üniversite öğrencileri ve kariyer geçiş yaşıyan bireyler dahil olmak üzere geniş bir yeti?kin yelpazesi.

Test Metodolojisi:

Öz bildirim ölçeği (Self-report scale). Bireylerin kariyer gelişim görevlerine ilişkin algıladıkları endişe düzeylerini ölçmeye odaklanır.

Anahtar Kelimeler

Kariyer Danışmanlığı, Geçerlik, Güvenilirlik, Faktör Analizi, Yeti?kinlik, Kariyer Stresi, Psikolojik Ölçek.

Yazarlar

Sorumlu Yazar:

Samet Şahin

Yazar ORCID Tanımlayıcısı:

Bilgi mevcut değildir.

Ba?lı Kurulu? E-posta Adresleri:

Sorumlu yazar ileti?im e-postası: sametsahin@hotmail.com

Yazınma Adresi:

Makalenin yayınland??? dönemdeki kurumsal adres (Kaynak makalede detaylı bilgi mevcuttur).

Şinler, Ücret ve Test Yılı?**Test Yılı?:**

Türkçe'ye uyarlama çalışması 2019 yılında yayınlanmıştır.

Şinler ve Ücret:

Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı için genellikle sorumlu yazardan izin alınması tavsiye edilir. Ticari amaçlı kullanımlar veya geniş çaplı uygulamalar için orijinal ölçek geliştirenleriyle (Super'ın mirasçılar?) ve uyarlama yazarlarıyla iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Şahin, S., Özyaydu, S., ve Siyez, D. M. (2019). Yeti?kin Kariyer Endi?eleri Ölçe?i kısa formu: Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Kariyer Psikolojik Danışmanlık Dergisi*, 2(2), 166-193.

Bu makaleye Dergipark üzerinden erişim sağlanabilir: dergipark.org.tr

Orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: yetiskin-kariyer-endiseleri-olcegi-kisa-formu-toad.pdf

Yeti?kin Kariyer Endi?eleri Ölçe?i Kısa Formu Maddeleri:

ÖNEMLİ NOT: Ölçeğin maddeleri, kaynak içerikte sağlanmamıştır. Bu bölüm, ölçeğin orijinal maddelerini içermemektedir. Maddelerin tam listesi için yukarıda belirtilen kaynak makaleye (Şahin, Özyaydu ve Siyez, 2019) başvurulması gerekmektedir.